

Már indiánok sem lehetünk?

Eörsi István Merengés egy metaforán című cikkében reagál két igen rövid mondatomra, melyet a MaNcsból idéz. „Szóval Frankfurt a tiétek, sápadtarcúak. Mi, indiánok, majd tapso-lunk.” Ezek a sorok a Napi Magyarországon jelentek meg, 1998. október 15-én, Falfirkák című rovatomban, Létezik-e világnézeti semlegesség? címmel. Mint Eörsi cikkéből kiderül, magát a cikket nem is olvasta, így aztán különleges teljesítmény, hogy a két kiragodott mondat alapján oszt igazságot rólam és a nekem tulajdonított véleményemről a Népszava 1998. október 28-i számában.

Őszintén reméltem, hogy Eörsi István tényeket állít vagy cáfol, de sajnos megelégedett azzal, hogy a sorok között állatnak és sőpredéknek nevezzen, aki gát-lástalanul zsidózik. Merengésben olyan gondolatokat tulajdo-nít nekem, melyeket ilyen össze-függésben vagy ilyen összefüg-géstelenül sosem írtam le. Írása elején azt bizonygatja, hogy én a hetvenes-nyolcvanas évek fordulóján igen sápadt, tehát sápadt arcú voltam, akárcsak Csurka István, „aki ilyenkor barátját, Réz Pált várta korgó gyomorral”. Őszintén szólva Eörsi eszmefuttatásához szövegkritikai buzgalom és talán pszichiá-ter is kellene, hiszen – idézem a szerzőt: „Ez a metafora nem azt

állítja, hogy országból csak zsidók művei juthatnak ki né-metre fordítva Frankfurtba, ha-nem azt, hogy aki kijut Frank-furtba, az származásától függet-lenül zsidó.” Eörsi egyoldalúan kisajátította a „sápadtarcú” ér-telmezését, s ráadásul e mondat-ban azt is megengedi, hogy az is zsidó, aki nem az, bár száрма-zásról beszél és nem vallásról, így aztán én csak „tomahawk hí-ján szegyenletes metaforámat lóbálhatom”. Eörsi cikkébe von egy általam ismeretlen szerzőt is, Bán Zoltán András („egy másik kudarcos szerző”), aki „tisztelet- tudó pusztit cappantott a nemze-ti felfuvalkodottság popsijára, és ezt Szentmihályi Szabó sem ne-hezményezheti. Csakhogy ő a fajgyűlölet szárnyait is rászerle- te erre a semmivel sem indokol-ható érzületre”. Én is merenge-nék ezen a metaforán, elképze-lem magam, amint éppen sze-relem a fajgyűlölet szárnyait (miért éppen szárnyakat?) egy semmivel sem indokolható érzű- letre. Kedves író társam, Eörsi István! Nem ez a mondat kíván-koznék inkább a MaNcs nevez-tes rovatába, mely A Hét barom-sága címet viseli?

Eörsi cikke jól bizonyítja téte-lemet, hogy szerintem nem létezik világnézeti semlegesség, és be-sztülöm azért, hogy harcosan vál-lalja hovatartozását. Kár, hogy nem tudta vagy nem akarta

megérteni, hogy a „német pén-zen” kiadandó magyar művek listája egy itthoni kuratórium döntése alapján állt össze, mely egyértelműen a liberális és posztmodern értékszemlélet alapján ítéltékett. Erről szólt a cikk, sajnálom. Zsidókról nem volt szó, s Eörsi is kissé mulatsá-gos, amikor belekavarodik a me-taforába, ki a sápadtarcú, ki a rézbőrű. Eörsi az, aki minden-áron „zsidózni” akar, és uszítás-sal vádolva bizony derekasan és pártosan uszít.

Nincs bennem sértettség vagy harag, mert becsülöm Eörsi Ist-vánt „tiltott” éveiből, akár sápadtarcú voltam, akár rézbőrű. 56-os börtönvelei folytán nem akarom kétségbe vonni jóhisze-műségét és magyarságát. Eörsi publicisztikai írásainak 1989-es gyűjteménye (Bedobom a törül-közőt) bevezető és bátor, 1969-es írása címe elemzést kínál az ol-vashatatlan költészetről, de gon-dolom, az olvashatatlan publi-cisztikára is vonatkozik. „Egy művet olvashatatlanságának el- ismerésével dicsérni annyit je-lent, mintha ezt mondanánk: »Pompás étel, kár, hogy ehetet- len.«” Hát ez a mérges cikk nem-csak mérgező, hanem ehetetlen is volt, szerencsére. Senki sem vette be. Üdvözlö – így, az író-kongresszus előtt – egy sápadt arcú indián,

Szentmihályi Szabó Péter